

We zijn op weg naar de afgrond. Weer een econoom die de alarmklok luidt.

Dirk Bezemer is sinds kort hoogleraar economie in Groningen. Op 14 maart hield Bezemer zijn oratie 'Waarom schuldverschuiving Nederlandse hoogconjunctuur kwetsbaar maakt' bij de aanvaarding van zijn hoogleraarschap in de economie van de internationale financiële ontwikkeling. '70 procent van al het geld wordt besteed aan leningen en hypotheekleningen. Geld dat grotendeels niet ten goede komt aan de economie. Hierdoor kan de totale schuldenlast zo groot worden dat er opnieuw een crisis op de loer ligt.

Mijn samenvatting: Bezemer vergelijkt de huidige situatie met het bekende pyramidespel. Je beloofd investeerders grote winsten. Je betaalt die winsten uit van het geld dat binnenkomt van nieuwe investeerders. Je komt dus als het ware steeds geld tekort, maar dat kun je blijven volhouden zolang er steeds meer steeds nieuwe investeerders bijkomen, waarvan je het geld gebruikt om de eerdere investeerders uit te betalen. Op een gegeven moment komen er te weinig nieuwe investeerders bij en stort de pyramide in. Dit is nog de eenvoudigste vorm.

Bij de verkiezingen zeiden Rutte en Asscher: de economie staat er goed voor. We groeien weer. Maar Bezemer legt uit dat we nog steeds de consumptie op peil houden door steeds meer te lenen, te financieren met speculatieve waardevermeerdering van onroerend goed, dus we leven steeds meer op de pof. Deze particuliere groeiende schuldenberg van hypotheekschulden is bijna nergens zo groot als in Nederland. Omdat de ECB de rente zeer laag houdt, is er nog geen probleem. Het zijn schulden die rusten op onroerend goed en die gefinancierd worden met speculatieve waardevermeerdering ervan op de markt. En.. de economische modellen van het CPB houden geen rekening met het feit dat de economische groei ontstaat door het vergroten van de schuldenberg, dus die geven optimistische uitkomsten. Maar het is geen duurzame economische groei waarbij geïnvesteerd wordt in productie. Anders gezegd: we leven vooral in Nederland nog steeds op een vulkaan, die elk ogenblik tot uitbarsting kan komen. Bij de verkiezingen heeft dit onderwerp geen rol gespeeld. Met praten over op uitbarsting staande vulkanen win je geen verkiezingen. Duizenden mensen zien het gebeuren, behalve de economen van het CPB en de bestuurders van ons land. Zij hebben van de crisis van enkele jaren geleden niets geleerd. Samen op weg naar het ravijn.

[Schulden zijn geen probleem, maar wel op deze manier](#)

De economische modellen melden zonnige vooruitzichten voor onze economie. De groei is echter niet duurzaam, meent econoom en hoogleraar Dirk...

ftm.nl